

A

SABAH
OTURUMU

2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı

9. Sınıflar Tarih Dersi 1. Dönem 2. Yazılı Sınavı

A

SABAH
OTURUMU

Adı :
Soyadı :
Sınıf / No :
Okulu :

Soru sayısı : 20
Sınav süresi : 40 dakika (1 ders saati)

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Optik formdaki bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz.
2. Optik form üzerindeki kodlamaları kurşun kalemle yapınız.
3. Kitapçık türünü optik formda ilgili alana kodlayınız.
4. Optik form üzerindeki kodlanmış alanlarda ve sol kenardaki çizgilerde karalama yapmayınız.
5. Sınav puanı yalnızca doğru cevaplar üzerinden hesaplanacaktır.

1. Mustafa Kemal'in Ankara'da, TBMM'de okuduğu Nutuk'ta cumhuriyetin ilanını anlattığı sözlerinden kısa bir bölüm şöyledir: "Efendiler, Meclisçe cumhuriyet kararı 29/30 Ekim 1923 gecesi saat 20.30'da verildi. 15 dakika sonra, yani 20.45'te Cumhurbaşkanı seçildi. Durum, aynı gece bütün memlekete bildirildi ve her tarafta gece yarısından sonra yüz bir pâre top atılarak ilân edildi."

Mustafa Kemal Paşa'nın bu tarihi olayın;

- I. geçtiği yer,
- II. nedenleri,
- III. anlatıldığı kaynak,
- IV. zamanı

gibi unsurların hangilerinden söz ettiği savunulabilir?

- A) I ve II
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

2. "Tarih, bir milletin ulusal ve toplumsal karakterini inşa eden, o milletin nelere yetenekli olduğunu ve neler başarabilme gücünde olduğunu gösteren en doğru kılavuzdur."

Sözünden hareketle tarih biliminin bireylerde;

- I. sorgulama, eleştirel düşünme, olayları yorumlama ve muhakeme yapma konusundaki zihinsel becerileri geliştirme,
- II. vatan ve millet sevgisini pekiştirme, millî kimliği güçlendirme,
- III. kanıt kullanma becerisini artırma

özelliklerinden hangilerini kazandırmayı amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. • Leon Ernest Halkin: "Tarihin bilinmesi geleceği düşünmek için zaruridir. Geleceğin hayalleri geçmişe karşı gelmek istediği zaman bile, kendi unsurları içinde, ona bağlı bulunmaktadır."

- Adlai Stevenson: "Gelecekteki hayatımız için açık ve mantıklı bir takvim oluşturabilmek ancak bugüne gelinceye kadar izlediğimiz yolu bilmekle mümkün olacaktır."

Bu sözlerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Geleceğin inşası için geçmişin bilinmesi gerektiğine
B) Tarih biliminin günümüzdeki olaylarla ilgilendiğine
C) Tarih araştırmalarında deney ve gözlem yönteminin kullanıldığına
D) Geçmişteki olayların günümüzle benzerlik gösterdiğine
E) Tarih çalışmalarında belgelere yer verildiğine

4. İsaac Newton "... ezelf ve ebedî, öncesiz ve sonrasız bir akış olup hep ilerleyen bir şeydir. Başı ve sonu olmayan bir ırmak gibi evren ve maddeden bağımsız olarak yatağında akmaktadır. Başka varlıklar ister olsun ister olmasın, ay ve gün ister dönsün ister dönmesin, ister uyanık isterse uykuda olalım, o durmadan yoluna devam eder, dakika ve anları arkada bırakır. Olay ve maddeler ister olsun isterse olmasın, ... ebediyete kadar akışını sürdürür." demiştir.

Buna göre İsaac Newton aşağıdaki kavramlardan hangisinden söz etmektedir?

- A) Yüzyıl
B) Çağ
C) Yıl
D) Binyıl
E) Zaman

5. Çayönü'nde çanak çömleklerin yanı sıra av hayvanlarının kemiklerinden yapılmış iğneler, çengeller, boncuklar, halkalar ve düğmeler bulunmuştur. Çayönü, bakır yataklarının bulunduğu Ergani'ye yakın bir yerdedir. Bu nedenle Çayönü'nde yaşayan insanlar, dünyanın başka yerlerindeki insanlardan yaklaşık 2000 yıl önce bakırı işleyerek çeşitli materyaller üretmeyi öğrenmiştir. Bölgede buğday ve baklagil üretimi yapılmış, çeşitli hayvanlar evcilleştirilmiştir.

Bu parçadan Çayönü'nde yaşayan insanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Alet yapmayı bilmektedirler.
- B) Yazıyı kullanmışlardır.
- C) Süs eşyaları üretmişlerdir.
- D) Avcılıkla uğraşmışlardır.
- E) Tarımsal üretim yapmışlardır.

6. Çatalhöyük, 8.000 kişilik nüfusuyla o dönemin en büyük ve en kalabalık yerleşmelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Çatalhöyük'te evler birbirine bitişik ve düz damlı olarak aynı planda inşa edilmiştir. Tek katlı olan Çatalhöyük evlerinin yapımında kerpiç, ağaç, kil ve kamış kullanılmıştır. Damlar, kerpiç duvarların ve şehrin güneyindeki ormandan elde edilen ağaç direklerin üzerine oturtulmuştur. Çatalhöyüklüler, oda ve depo şeklinde iki bölümden oluşan evlerinin içini sıvayıp beyaza boyadıktan sonra duvarlarına resimler yapmışlardır.

Metinden hareketle Çatalhöyük'te yaşayan insanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sanatla ilgilenmişlerdir.
- B) Yerleşik hayata geçmişlerdir.
- C) Farklı bölgelere göç etmişlerdir.
- D) Şehir yerleşmesi meydana getirmişlerdir.
- E) Yapı malzemesi temininde çevreden yararlanmışlardır.

7. Sümerlerin icat ettiği ve kullandığı yazı, kil tabletler üzerine işlenmiştir. İlk kil tablet örnekleri, tahıl çuvalları ve büyükbaş hayvan listelerinden oluşan tapınağın muhasebe kayıtları olmuştur. Dolayısıyla ilk yazı örneklerinde hesaplar, tarihler, malın cinsi gibi bilgileri içeren ziraat ve ticaret işleri kayıt altına alınmıştır. Sümer çivi yazısı daha sonra Akad, Babil, Asur, Hitit, Urartu gibi medeniyetler tarafından kullanılmış ve geliştirilmiştir. Hiyeroglif yazısını kullanan Mısırlılar, yazı aracı olarak papirüs ve fırça kullanmıştır. Bergama'da hayvan derisinden parşömenler, Çin'de ise parşömeden daha ucuza mal edilen ve ipekten yapılan kâğıt üretilmiştir.

Parçadaki bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Dünyada yazıyı ilk olarak Sümerler kullanmıştır.
- B) Yazının icadında insan ihtiyaçları etkili olmuştur.
- C) Sümer çivi yazısı farklı uygarlıklarca kullanılmıştır.
- D) Yazı yazılan malzemeler toplumlara göre değişiklik göstermiştir.
- E) Yazıyı kullanan toplumlar güçlü siyasi yapılar oluşturmuşlardır.

TOKAT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

8. Yazının icadıyla devletlerin;

- I. başka devletlerle yazışmalar yapmaları,
- II. ateşkes, barış ve ittifak antlaşmaları imzalamaları,
- III. kralların üzerinde kendi sözlerinin yer aldığı anıtlar diktirmeleri

uygulamalarından hangileri dış ilişkileri geliştirmelerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. İlk Çağ'ın en büyük uygarlık merkezlerinden biridir. Bu uygarlık ilk olarak MÖ 4000 yıllarında Sarı Irmak'ın suladığı bereketli ovalarda doğdu. Mimarlık, heykelticilik, resim ve cam süsleme sanatlarında gelişme gösterdiler. Ülkede madenlerin az olması seramik sanatının gelişmesinde etkili oldu. İpek böcekçiliği ve ipekli dokuma işçiliğinde ileri gittiler. Tıpta kabul edilen masaj ve akupunktur yöntemlerini kullandılar. Ayrıca kâğıt, barut, matbaa, mürekkep ve pusulayı buldular.

Parçada açıklaması yapılan uygarlık hangisidir?

- A) İran
- B) Çin
- C) Moğol
- D) Mezopotamya
- E) Roma

10. Persler, ülkelerini satraplık adı verilen eyaletlere bölerek idare ettiler. Eyaletlerdeki valileri teftiş etmek için Şah Gözü ve Şah Kulağı adında görevliler atadılar. Tarihteki ilk düzenli posta teşkilatını kuran Persler, farklı kavimlerin bir arada yaşamalarını sağladılar. Ticaretle uğraşarak Lidyalıların başkenti Sardes'ten kendi başkentleri Sus'a kadar uzanan ünlü Kral Yolu'nu yaptılar.

Bu bilgilere göre Pers uygarlığının aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili bir çalışma yaptığı savunulamaz?

- A) Ticaret B) Haberleşme C) Eğitim
D) Yönetim E) Denetim

11. Türklerin tarih sahnesine çıktığı Orta Asya; yüksek dağlarla çevrili, sert karasal iklimin hüküm sürdüğü, su kaynaklarının yetersiz olduğu, yer yer çöllerle kaplı bir bölgeydi. Burada tarıma elverişli topraklar kısıtlıydı. İlkbaharda karların erimesiyle birlikte coşan akarsular yaz ortalarına doğru kuruyunca bölge kavurucu bir kuraklıkla baş başa kalırdı.

Bu durumun Orta Asya Türkleri için;

- I. konar-göçer hayat tarzını benimsemeleri,
II. temel geçim kaynaklarının hayvancılık olması,
III. boylar halinde yaşamaları

sonuçlarından hangilerini ortaya çıkardığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. İlk Çağ'daki;

- Asurlular,
- Fenikeliler,
- Lidyalılar,
- Soğdlar

gibi toplulukların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu'yu işgal etmeleri
B) Denizcilikte ileri gitmeleri
C) Ticaretle gelişmiş olmaları
D) Mezopotamya'da kurulmaları
E) Merkezi devlet yapısını benimsemeleri

13. Hitit kralı; tanrı adına devleti yönetir, orduya başkomutanlık yapar, kanunları koyar ve başyargıç olarak bu kanunları uygulardı. Aynı zamanda başrahip sıfatıyla dinî törenleri idare ederdi.

Bu bilgiye göre Hitit krallarının sahip olduğu hangi yetkiden söz edilmemiştir?

- A) Ekonomik B) Askerî C) Hukuki
D) Siyasi E) Dinî

14. Silahlı güce önem veren Mısır Krallığı, ülkesini genişleterek kendi coğrafyası dışındaki topraklar için savaşmıştır. Mısır Krallığı ile Hitit Krallığı'nın birbirine rakip duruma gelmesi ve çıkarlarının çatışması sonucunda, Kuzey Suriye topraklarında yaşanan çatışmalar savaşa dönüşmüştür. MÖ 1296 tarihinde Kadeş Savaşı başlamış ve MÖ 1280'de tarihin bilinen ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Antlaşması yapılarak savaşa son verilmiştir.

Bu parçadan aşağıdaki soruların hangisinin cevabına ulaşılamaz?

- A) Savaş kaç yıl sürmüştür?
B) Savaşın sebepleri nelerdir?
C) Savaş hangi tarihte başlamıştır?
D) Savaşı hangi devlet kazanmıştır?
E) Savaş hangi devletler arasında yapılmıştır?

15. Roma İmparatorluğu'nda başlayan patrici-pleb mücadelesinde, pleblerin ayaklanmalarını bastırmak amacıyla kanunlar ıslah edilerek ilk defa yazılı hâle getirilmiştir. Bu kanunlar, tunç levhalar üzerine kazınarak Roma şehir meydanında herkesin görebileceği bir yere asılmıştır. Böylece Roma hukukuyla halkın görev ve sorumlulukları, halk arasındaki ilişkiler gibi pek çok konuya açıklık getirilmiştir. Roma hukuku, şekil ve içerik bakımından bugünkü Avrupa ülkelerinin hukuk sistemlerini etkilemiştir.

Parçada bahsedilen kanun hangisidir?

- A) Hammurabi Kanunları
B) On iki Levha Kanunları
C) Hitit Kanunları
D) Cengiz Kanunları
E) Urukagina Kanunları

16. Hititlerde evlilik, iş antlaşmalarına benzer yazılı bir sözleşme ile resmî olarak yapılırdı. Miras sadece erkek çocuklara kalırdı. Kızların babaevinden götürdükleri çeyizle miraslarını aldıkları kabul edilirdi. Hitit ailesinde babanın üstünlüğü esastı ancak kadının hakları da koruma altına alınmıştı.

Buna göre Hititlerde,

- I. Ailenin kurulması hukuk kurallarına bağlanmıştır.
II. Miras konusunda kadınlar dezavantajlı durumdadır.
III. Aile yapısı babaerkildir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

17. • Çin'de imparatora "göğün oğlu" denir, yönetim babadan oğula geçer, imparator tanrının temsilcisi olarak görülürdü.
• Moğollarda egemenlik mutlak şekilde Cengiz Han ve onun soyundan gelenlere aitti. Moğollar, bu hakkın Gök Tengri tarafından Cengiz Han'a verildiğine ve yeryüzünün tamamını kapsadığına inanırlardı.
• Sasani Devleti'nde hükümdarlık babadan oğula geçirdi. Bu devlette de hükümdarın meşruiyeti dine dayanırdı.

Bu bilgilere göre Orta Çağ'daki siyasi oluşumların egemenlik ve meşruiyetlerini oluşturmalarında aşağıdakilerden hangisinin daha etkili olduğu savunulabilir?

- A) Din ve soy dayanışmasının
B) Ülke topraklarının geniş olmasının
C) Ekonomik gücü elinde tutmalarının
D) Güçlü ordulara sahip olmalarının
E) Göçebe yaşam tarzını benimsemelerinin

18. Orta Çağ'da kullanılan araç ve gereçlerden hangisinin askerî amaçla kullanıldığı söylenemez?

- A) Mancınık B) Ok ve yay C) Kılıç ve kalkan
D) Mızrak E) Usturlap

19. Orta Çağ'da ticaret malları, üretildiği yerden başlayıp tüketiciyle buluşacağı yere gelinceye kadar pek çok mekândan geçmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu mekânlardan birisi değildir?

- A) Garnizon B) Bedesten C) Arasta
D) Kervansaray E) Han

20. İpek Yolu'nun bu yola hakim devletlere sağlamış olduğu ekonomik, kültürel ve sosyal zenginlikler çevredeki diğer devletlerin de dikkatini çekmiştir. Bunun sonucunda İpek Yolu'nun hâkimiyeti için bölgede sürekli siyasi ve askerî mücadeleler yaşanmıştır. Farklı topluluklar bu mücadelenin içinde yer almıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin Orta Çağ'da İpek Yolu hâkimiyeti için mücadele ettiği söylenemez?

- A) Moğol İmparatorluğu
B) Çin İmparatorluğu
C) Kök Türk Devleti
D) Mısır Krallığı
E) Sasani Devleti

S.N.	A-cvp	Kazanım
1	D	9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamını, metodunu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.
2	B	9.1.2. Tarih öğrenmenin amaç ve yararlarını analiz eder.
3	A	9.1.2. Tarih öğrenmenin amaç ve yararlarını analiz eder.
4	E	9.1.3. Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımları analiz eder.
5	B	9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.
6	C	9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.
7	E	9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıklar.
8	D	9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıklar.
9	B	9.2.3. İlk Çağ'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
10	C	9.2.3. İlk Çağ'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
11	D	9.2.4. İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini analiz eder.
12	C	9.2.4. İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini analiz eder.
13	A	9.2.5. İlk Çağ'da siyasi gücün kaynaklarını siyasi yönetim biçimleriyle ilişkilendirir.
14	D	9.2.5. İlk Çağ'da siyasi gücün kaynaklarını siyasi yönetim biçimleriyle ilişkilendirir.
15	B	9.2.6. İlk Çağ'da hukuk sistemlerinin oluşturulmasında etkili olan dinî ve beşerî kaynakları açıklar.
16	E	9.2.6. İlk Çağ'da hukuk sistemlerinin oluşturulmasında etkili olan dinî ve beşerî kaynakları açıklar.
17	A	9.3.1. Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları ilişkilendirir.
18	E	9.3.1. Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları ilişkilendirir.
19	A	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını örneklerle açıklar.
20	D	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını örneklerle açıklar.